

В статье актуализируется проблема развития художественной и коммуникативной компетентности студентов, будущих вокальных учителей путем организации соответствующего художественного и коммуникативного опыта. Автор утверждает, что основой организации художественного и коммуникативного опыта является определенное противоречие феноменологического характера, поскольку к нему принадлежит опыт, обусловленный внутренними процессами, присущими личности. В этом смысле любой опыт приобретается, накапливается самой личностью. Между тем, все процессы, связанные с психическими состояниями человека, обусловлены его чертам. Но на их эффективность влияют специально организованные методические системы и технологии. Согласно этой точке зрения, опыт развивается. Художественный и коммуникативный опыт - это постепенное развитие комплекса специального обеспечения косвенной коммуникации с художественным процессом: посредством работы и ее интерпретации, а также непосредственно посредством общения с другими людьми в отношении произведения искусства.

Ключевые слова: *опыт, художественная коммуникация, художественный и коммуникативный опыт, организационные формы, будущие вокальные учителя*

The article actualizes the problem of developing students', vocal teachers' artistic and communicative competence by means of organizing relevant artistic and communicative experience. The author argues that the basis for artistic and communicative experience organization is a certain contradiction of phenomenological nature, since experience regarding a person belongs to him and is conditioned by internal processes, inherent to personality. In this sense, any experience is acquired, accumulated by the personality himself. Meanwhile, all the processes related to human's mental states are conditioned by his traits have intra-convertible nature. But their effectiveness is influenced by specially organized methodical systems, tools, technologies etc. According to this point of view, experience is developed.

Artistic and communicative experience is gradual developing of the complex of special provision of indirect communication with art process: through the work and its interpretation, as well as directly through communication with others regarding the work of art. The forms of organization dynamizing the process of formation or accumulation of personal artistic and communicative experience are considered the following: vocal and interactive; mental and communicative, image-based and transformational organizational forms.

Keywords: *experience, artistic communication, artistic and communicative experience, organizational forms, future vocal teachers*

УДК 378+373.67:78.02

Лі Цзяці

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ ТА ПРИНЦИПІВ ДО ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розглядаються інноваційні підходи сучасних педагогічних досліджень щодо формування художньо-проектних умінь, які є актуальними для проектної діяльності. Обґрунтовано методологічні підходи формування художньо-проектних умінь в процесі вивчення фахових дисциплін майбутніми вчителями музичного мистецтва. Здійснено аналіз процесу формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики крізь призму таких підходів: компетентнісний, організаційно-інноваційний, консолідаційний культурологічний, кооперативно-діяльнісний. Відповідно до методологічних підходів визначено художньо-педагогічні принципи формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики.

Ключові слова: *методологічні підходи, художньо-проектні уміння, художньо-педагогічні принципи, музичне мистецтво, майбутні вчителі музики.*

Викладання мистецьких дисциплін, зокрема музичного мистецтва в загальноосвітніх навчальних закладах, зазнає кардинальних змін. Вони пов'язані з особливостями сучасного суспільства, зумовленими прискореним науково-технічним прогресом, поширенням інформаційно-комунікативних технологій, глобалізацією, швидкістю поширення інформації та необхідністю людини дуже швидко оволодівати великим спектром компетенцій. Сучасна освіта в пошуках новітніх педагогічних технологій намагається відповідати вимогам часу, однак без підготовлених фахівців цей процес гальмується. Художньо-естетична галузь освіти потребує вчителів, спроможних у сучасних умовах долучати учнів до цінностей мистецтва, впливати на розвиток їхньої духовно-естетичної сфери, спрямовувати на активну участь у соціокультурному житті школи, міста, країни.

Трансформація підходів у підготовці майбутніх учителів музики зумовлена необхідністю формування цілого спектра професійних компетенцій, адекватних сучасним реаліям суспільного розвитку. Одним з ефективних напрямків роботи зі студентами є проектна діяльність. Враховуючи художнє середовище та специфіку фахових дисциплін проектна діяльність набуває ознак художності. У процесі художньо-проектної діяльності формуються відповідні художньо-проектні уміння, завдяки яким майбутній учитель музики не тільки інтегрує зміст мистецьких дисциплін, а й розвиває особистісні якості, такі як гнучкість, готовність діяти в умовах постійних змін, мобільність, організованість, творчий потенціал, самостійність тощо. Саме тому формування умінь майбутніх учителів музики вимагає визначення основних методологічних підходів щодо дослідження зазначеного процесу.

Проблемі розвитку проектної культури у процесі підготовки спеціалістів у галузі освіти приділено увагу багатьох вчених (В. Беспалько, Н. Дука, Е. Заїр-Бек, Г. Ільїн, В. Радіонов, І. Колеснікова, В. Монахов, С. Писарева та ін). О. Реброва і Н. Татаринцева розглядають проектну діяльність в аспекті розвитку проектних компетенцій, орієнтованих на удосконалення особистості майбутнього вчителя, на його уміння передбачати якісний результат педагогічної діяльності. Авторами розкривається організаційно-методичний аспект розвитку проектної культури студентів у вузі через осмислення сутності проективної діяльності [5]. Про перетворювальну роль процесу навчання в процес самонавчання за допомогою проектної діяльності наголошується в роботах Е. Бережної, В. Буркова, І. Джужука, І. Колесникової, Г. Муравьєвої, Д. Новикова та ін.

М. Курач, І. Радецька досліджували організаційно-педагогічні умови формування художньо-проектних знань та умінь у майбутніх учителів трудового навчання. Н. Білова, М. Шевчук, О. Реброва висвітлювали змістове наповнення проектної діяльності у підготовці майбутніх учителів музики. У роботах О. Алексійчук та В. Федорчук розкрито суть, типологію, вимоги до проектів у процесі опанування студентами курсу зі світової художньої культури.

Розгляд вищезазначених досліджень вказує на різноманітність та поліаспектність проблеми формування проектної культури і компетентності майбутнього вчителя, а також відповідних до них художньо-проектних умінь. Між тим методологічні підходи щодо їх дослідження та формування не конкретизовано. Відтак **метою статті** є обґрунтування методологічних підходів та відповідних художньо-педагогічних принципів формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вивчення фахових дисциплін.

Відповідно до мети статті ми проаналізували підходи щодо проектної діяльності, в умовах якої відбувається формування відповідних проектних умінь. Так, Т.В. Камар в основу використання методу проектів покладає ідею організації доцільної діяльності студентів для реалізації висунутої мети, раціонального поєднання теоретичних знань із практичним досвідом студентів, урахування їхніх особистих інтересів і потреб. Досліджуючи процес реалізації методу проектів, авторка виокремила такі підходи: *системний, культурологічний, аксіологічний, діяльнісний, особистісно зорієнтований, дослідницький, технологічний.*

Проектна діяльність потребує відповідних умінь, які пов'язані з розробкою та втіленням проектів. Вивчаючи проблему художньо-проектних умінь ми знаходимо дослідження, що ґрунтуються на теоретичних концепціях пізнання даного процесу. Так, наприклад С.В. Тігров, досліджуючи засоби та способи підвищення ефективності формування проектних умінь у контексті особистісно орієнтованого і особистісно розвиваючого навчання в вузі, виокремлює: *особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний, індивідуально-творчий, системний, контекстний* підходи [8].

Найбільше сучасних досліджень присвячених проблемі формування проектних умінь, художньо-проектних умінь, художньо-проектної діяльності лежать в галузі підготовки майбутніх учителів дизайну, трудового навчання та технологій (М. Курач, І. Радецька, В. Фалько, С. Гаврищков, З. Гаджимагомедов, С. Пищев та ін.).

Оскільки процес формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики пов'язаний з опануванням фахових мистецьких дисциплін, з художнім середовищем навчання та практичної діяльності, доцільно розглянути сучасні дисертаційні роботи, що досліджують різні аспекти художньо-проектної діяльності студентів. Цікавою, на наш погляд, є робота В.П. Фалько, яка присвячена проблемі формування художньо-проектних компетенцій педагогів професійного навчання в галузі дизайну. Використовуючи *компетентнісний та системний підходи*, авторка досягла теоретично і практично значущих результатів у дослідженні процесу формування художньо-проектної компетенції педагогів. Т.В. Усая, досліджуючи проблему підвищення ефективності розвитку художньо-проектної діяльності студентів університету, визначає її як творчу діяльність людини, спрямовану на перетворення навколишнього предметно-просторового середовища шляхом створення якісно нових художніх моделей предметно-просторового середовища, культурних зразків і цінностей [9]. Автором обґрунтована необхідність вирішення проблеми розвитку художньо-проектної діяльності студентів, перш за все, з позицій аксіологічного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого та комплексного підходів до навчання.

На художньому аспекті проектування акцентує увагу С.Г. Пищев у своєму дослідженні художньо-проектної діяльності майбутніх учителів технології та дизайну. Автор зазначає, що проекти виконуються студентами в чисто технічному плані, а художнє та естетичне начало нерідко випадає як другорядне. Внаслідок цього у них не формується цілісний підхід до розуміння предметного світу [4].

Здійснюючи пошук та виділяючи доцільні підходи формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі художньо-проектної діяльності, важливо врахувати висновок С.Г. Пищева щодо специфіки реалізації системного підходу. Автор пише, що все частіше увага педагогів акцентується на системному підході, що сприяє вдосконаленню вищої освіти. Він вважає, що реалізація цього підходу на рівні окремого навчального предмету заздалегідь приречена на невдачу, оскільки важливо, щоб він здійснювався у контексті діяльності [4].

Враховуючи аналіз різних підходів та їх аргументацію авторами, для дослідження процесу формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики ми виділили *компетентнісний, організаційно-інноваційний, консолідаційний, культурологічний, кооперативно-діяльнісний підходи*.

Компетентнісний підхід аналізує роль та зміст художньо-проектних умінь як компоненту фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Таку думку висловлюють О. Реброва, Н. Татарінцева, Н. Титаренко, О. Щербакова. Художньо-проектні вміння розглядаються через призму фахових компетентностей, якими має оволодіти фахівець у галузі мистецької освіти. Головна відмінність компетентнісного підходу, яка відрізняє його від інших підходів, це його інструментальність; формування художньо-проектних умінь у його контексті набуває значення не тільки дослідницького конструкту, а системоутворювального фактору, що стає орієнтиром для інноваційних процесів у викладанні фахових дисциплін. Застосування даного підходу у дослідженні процесу формування художньо-проектних умінь виявляє взаємопов'язаність рівня сформованості

даних умінь з професійними компетентностями майбутніх учителів музики, що проявляється:

- у трансформації набутих художньо-проектних умінь в особистісний професійний досвід майбутнього вчителя музики;
- в усвідомленому ставленні до динаміки суспільних змін, розумінні цих процесів, вмінні їх використовувати, ініціювати та враховувати під час вибору тематики художньо-творчих проектів;
- у врахуванні змісту мистецьких проектів відповідно до вирішення творчих, пізнавальних, світоглядних, моральних завдань та уподобаннями вибраної групи проектантів;
- у досвіді організувати освітній процес, створюючи умови для впровадження художньо-творчих проектів;
- у здатності студентів до моніторингу результатів проектної діяльності й корегуванні як власних умінь, так і умінь групи проектантів, з якими здійснюється художньо-творчий проект (однокурсники, учні на практиці в школі).

Отже, компетентнісний підхід до формування художньо-проектних умінь спрямований на комплексне засвоєння фахових практико-зорієнтованих знань шляхом подолання прірви між пізнавальною та практико-перетворювальною діяльністю студентів.

Організаційно-інноваційний підхід передбачає практичне впровадження художньо-проектної діяльності студентів як інноваційної технології організації навчально-виховного процесу у ВНЗ. Особливої уваги для запровадження методу проектів, вимагає виявлення його цінності відповідно до специфіки музично-педагогічної освіти. Даній проблемі присвятили свої роботи Л. Масол, О. Красовська, Г. Падалка, Т. Турчин, О. Ролінська. Осмислення та використання методу проектів у нових навчальних, змістових, естетично і художньо забарвлених, культурно-соціальних умовах і дає підставу називати його новітнім. Якість цього процесу залежить від організації художньо-проектної діяльності студентів у процесі вивчення фахових дисциплін.

Організаційно-інноваційний підхід зорієнтований на: визначення змістових, педагогічно-технологічних, цільових параметрів застосування методу проектів в умовах мистецького середовища музично-педагогічного факультету; методичне забезпечення реалізації проектної діяльності, розробку алгоритмів процесу проектування; вивчення і розповсюдження успішних проектів та обмін досвідом щодо їх організації та проведення; визначення умов добровільної та результативної участі як викладачів, так і студентів у проектній діяльності; орієнтацію студентів на врахування сучасних тенденцій розвитку суспільства, своєчасне, мобільне та гнучке реагування на динамічні зміни в педагогічній взагалі та мистецькій освіті, зокрема. У даному контексті варто враховувати можливості навчально-виховного процесу музично-педагогічних факультетів щодо залучення студентів до художньо-проектної діяльності. Оскільки кожна дисципліна, як-от постановка голосу, основний музичний інструмент, хорове диригування, історія музики, теорія музики, викладається окремо без взаємопов'язуючого компоненту з іншими.

Наступним в нашому дослідженні є обґрунтування *консолідаційного підходу*, який виявляє галузі стикання кількох мистецьких дисциплін та формування відповідних умінь студентів здійснювати мистецько-змістову інтеграцію на рівні власних творчо-пошукових ресурсів, консолідуючи свої знання, творчій потенціал і досягнення в будь-якій фаховій діяльності, енергетичний емоційний ресурс тощо. Все це складає фаховий сукупний портрет майбутнього вчителя музичного мистецтва. Студенти мають зосереджуватися на тому, що види мистецтва тісно пов'язані між собою і знання одного з них допомагає глибокому сприйманню і розумінню інших видів мистецтва. Для цього майбутньому вчителю музичного мистецтва необхідно брати участь у проектах з різними типологічними ознаками та різною кількістю учасників (від студентів одної групи до цілого факультету). Опрацьовувати проекти з певним домінуючим видом діяльності: дослідницькі, пошукові, творчі, рольові, прикладні (практично-орієнтовані). Важливо орієнтуватися у створенні проектів за предметно-змістовим напрямком: монопроекти (у межах однієї галузі знань);

міжпредметні або надпредметні проекти. Оскільки у майбутньому студент буде сам керувати проектами своїх учнів, то в процесі навчання йому необхідно оволодіти різними стилями координування проектів від безпосереднього (жорсткого чи гнучкого) типу керування до прихованого. Протягом навчання у ВНЗ бажано здійснити проекти з різною тривалістю: короткотривалі, середньої тривалості та довготривалі [3].

Під час впровадження консолідаційного підходу може бути досягнута міцна взаємодія трьох функцій: об'єднуючої (об'єднання матеріалу різних фахових дисциплін відповідно до змістової концепції проекту); синтезуючої (виявлення взаємодоповненості змісту дисциплін); практико-зорієнтованої (використання опрацьованого студентом проекту безпосередньо на практиці).

Отже, організаційно-інноваційний та консолідаційний підходи досліджують шляхи залучення майбутніх учителів музики до створення практично-значущого продукту через об'єднання музично-теоретичного та історико-культурного змісту фахових дисциплін і внутрішніми особистісними можливостями студентів спрямовуючи зазначений тип консолідації на творчо-продуктивну художньо-проектну діяльність.

Культурологічний підхід зумовлений органічним зв'язком музично-педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва з її культуро-просвітницькою спрямованістю; специфікою мистецьких дисциплін та проектною діяльністю для розвитку світоглядної позиції школярів засобами мистецтва, підкорення їхньої діяльності ціннісним соціокультурним пріоритетам. Даний підхід спрямований на виявлення умінь майбутнього вчителя здійснювати вплив на духовний потенціал, світоглядні позиції, естетичні смаки, ціннісні життєві орієнтації, тобто загальнокультурну компетентність проектувальної групи. Для цього необхідно адекватно оцінювати культурний рівень групи, недоліки у ціннісно-світоглядній системі координат учасників проекту, творчий розвиток, художньо-естетичні уподобання тощо. Відповідно майбутній учитель музики має вміти регулювати художньо-проектну діяльність, ставити мету і завдання, шукати засоби їх досягнення, приймати рішення та реалізовувати їх. Культурологічний підхід реалізується шляхом об'єднання музично-теоретичного та історико-культурного змісту фахових дисциплін, організовуючи творчо-продуктивну діяльність студентів у процесі впровадження мистецько-педагогічних ідей та задумів.

Таким чином, культурологічний підхід досліджує процес формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в трьох напрямках: ціннісно-орієнтаційному, художньо-світоглядному, культуротворчому.

Кооперативно-діяльнісний підхід складається з двох складових, кожна з яких має свої функції. Кооперативна складова розглядає процес формування художньо-проектних умінь через співробітництво, співпрацю, певну форму організації проектною діяльністю, за якою група студентів спільно бере участь у здійсненні творчого задуму, або кожен, виконуючи свій окремий задум, потім об'єднується з іншими. Діяльнісна складова розглядає процес формування художньо-проектних умінь, як засіб особистісного і творчого розвитку студентів. Р. А. Савченко зазначає, що реалізація функцій педагогічної діяльності в умовах кооперативно-діялісного підходу вимагає переосмислення та розробки нових принципів планування й організації цілісного навчально-виховного процесу на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії [6]. Концептуальною основою даного підходу є інтеграція і взаємодія двох методологічних ідей, одна з яких ґрунтуються на дослідженнях присвячених теоретичним основам та особливостям проектною діяльності й проектних умінь в контексті вдосконалення професійної підготовки студентів (С. Арсланбекова, Г. Гаджієв, А. Горнов, Л. Давидова, А. Оголь, та ін), а друга – на дослідженнях присвячених теоретичним аспектам кооперативного навчання (Л. Виготський, Дж. Флейвель, Д. Джонсон, Р. Джонсон)

Основними елементами кооперативного навчання (згідно Д. Джонсона) є позитивна взаємозалежність, особиста відповідальність, особистісна взаємодія, соціальні навички, групова обробка результатів, а основними елементами діялісного навчання є формування способу дій, що забезпечують здійснення майбутньої професійної діяльності [7]. Таким чином, кооперативно-діялісний підхід передбачає врахування взаємозалежності кожного

члена групи в процесі художньо-проектної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Отже, обґрунтовані методологічні підходи та принципи методичного супроводу процесу формування художньо-проектних умінь дають можливість уточнити основні аспекти дослідження. Враховуючи різноманітність та поліаспектність поглядів на формування проектної культури майбутнього вчителя, а також відповідних художньо-проектних умінь, ми конкретизували такі підходи : компетентнісний, організаційно-інноваційний, консолідаційний, культурологічний, кооперативно-діяльнісний. Відповідно до методологічних підходів визначено художньо-педагогічні принципи, а саме: принцип поліфункціональності художньої творчості та багатоваріантності смислового поля художніх образів; принцип цілісного художнього сприйняття і осмислення мистецьких знань; принцип особистісної соціалізації студентів у процесі створення суспільно-корисних мистецьких проектів; принцип відкритості та культуровідповідності; принцип інтеграції змісту фахових дисциплін з метою забезпечення їх єдності; принцип інноваційності в організації проектної діяльності.

Література

1. Єременко О.В. Теорія і методика підготовки магістрів музичного мистецтва в педагогічних університетах: автореф. дис. на здобуття ступеня д-ра. пед. наук: спец.13.00.02 «Теорія і методика музичного навчання»/О.В. Єременко. - Київ, 2010. – 45с.
2. Комар Т. В. Методологія проектної діяльності: теоретичний аспект / Т. В. Комар // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". – 2013. – № 2. С. 102 – 107;
3. Лі Цзяці. Використання синтезу мистецтв в проектній діяльності майбутнього вчителя музики / Цзяці Лі // Матеріали та тези I Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства (16-17 лютого 2015 року). – Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2015 – С. 86-88.
4. Пищев С.Г. Художественно-проектная деятельность студентов педвузов в условиях дизайн-групп: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.08 "Теория и методика профессионального образования"/С.Г. Пищев – Бийск, 2000. – 25 с.
5. Реброва Е.Е. Профессионально-ориентированные проекты как условие развития проектной культуры будущих педагогов/Е.Е. Реброва, Н.Е. Татаринцева // Известия Южного федерального университета. Педагогические науки. – 2013. – №5. – С.99-107.
6. Савченко Р.А. Кооперативно-діяльнісний підхід: сутність і реалізація у формуванні музично-педагогічної компетентності педагогів дошкільної освіти / Р.А. Савченко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, проблеми: зб. наук. пр. №30, Київ-Вінниця, 2012. – С. 238-244.
7. Софій Н.З. Інноваційні методи навчання та викладання: теоретичне підґрунтя та методика використання : навчально-методичні матеріали до модуля 5 / Н.З. Софій; Міністерство освіти та науки України, Проект Світового банку "Рівний доступ до якісної освіти". – Київ : Світовий банк, 2008. С. 60.
8. Тигров С.В. Личностно ориентированные задания в процессе формирования проектных умений студентов вуза: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 / С.В. Тигров. – Тамбов, 2004. – 23 с.
9. Усатая Т.В. Развитие художественно-проектной деятельности в процессе профессиональной подготовки студентов университета: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Т.В. Усатая. – Магнитогорск, 2004. – 26с.

References

1. Êremenko O.V. Teoriya í metodika pídgotovki magistrív muzichnogo mistetstva v pedagogichnikh úniversitetakh: avtoref. dis. na zdobuttya stupenya d-ra. ped. nauk: spets.13.00.02 «Teoriya í metodika muzichnogo navchannya»/O.V. Êremenko. - Kijiv, 2010. – 45s.
2. Komar T. V. Metodologiya proyektnoji díyal'nosti: teoretichnij aspekt / T. V. Komar // Zbírnik naukovikh prats' Khmel'nits'kogo ínstitutu sotsíal'nikh tekhnologiy Úniversitetu "Ukrajina". – 2013. – № 2. S. 102 – 107;
3. Lí TSzyatsí. Vikoristannya sintezu mistetstv v proyektnij díyal'ností maybutn'ogo vchitelya muziki / TSzyatsí Lí // Materiali ta tezi Í Mízhnarodnoji konferentsíji molodikh uchenikh ta studentív «Muzichna ta khoreografichna osvíta v kontekstí kul'turnogo rozvitku suspíl'stva (16-17 lyutogo 2015 roku). – Odesa : PNU ímení K. D. Ushins'kogo, 2015. – S. 86-88.
4. Pishchev S.G. Khudozhestvenno-proyektynaya deyatelnost' studentov pedvuzov v usloviyakh dizayn-grupp: avtoref. dis. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.08 "Teoriya i metodika professional'nogo obrazovaniya"/ S.G. Pishchev – Biysk, 2000. – 25 s.
5. Rebrova Ye.Ye. Professional'no-oriyentirovannyye proyekty kak usloviye razvitiya proyektnoy kul'tury budushchikh pedagogov/Ye.Ye. Rebrova, N.Ye. Tatarintseva // Izvestiya Yuzhnogo federal'nogo universiteta. Pedagogicheskiye nauki. – 2013. – №5. – S.99-107.
6. Savchenko R.A. Kooperativno-díyal'nisnij pídkhíd: sutnist' í realizatsiya u formuvanní muzichno-pedagogíchnoji kompetentnosti pedagogív doshkíl'noji osvítí / R.A. Savchenko // Suchasní ínformatsíyní tekhnologíji ta ínnovatsíyní metodiki navchannya v pídgotovtsí fakhívtsív: metodologiya, teoriya, problemi: zb. nauk. pr. №30, Kijiv-Vínnitsya, 2012. – S. 238-244.
7. Sofiy N.Z. Ínnovatsíyní metodi navchannya ta vikladannya: teoretichne pígruntya ta metodika vikoristannya : navchal'no-metodichní materialí do modulya 5 / N.Z. Sofiy; Mínísterstvo osvítí ta nauki Ukrajiní, Proyekt Svítovogo banku "Rívnij dostup do yakísnoji osvítí". – Kijiv : Svítoviy bank, 2008. S. 60.
8. Tigrov S.V. Lichnostno oriyentirovannyye zadaniya v protsesse formirovaniya proyektnykh umeniy studentov vuza: avtoref. dis. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.01 / S.V. Tigrov. – Tambov, 2004. – 23 s.
9. Usataya T.V. Razvitiye khudozhestvenno-proyektnoy deyatelnosti v protsesse professional'noy podgotovki studentov universiteta: avtoref. dis. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.08 «Teoriya i metodika professional'nogo obrazovaniya» / T.V. Usataya. – Magnitogorsk, 2004. – 26s.

В статье обосновываются методологические подходы и предпосылки для развития художественных и проектных навыков при изучении профессиональных дисциплин будущими учителями музыки. Она предлагает анализ процесса развития художественных и проектных навыков будущих учителей музыки с учетом следующих подходов: компетентностного, организационного и инновационного, культурологического, консолидационного, кооперативного. В соответствии с методологическими подходами были определены художественные и педагогические принципы, на которых основано методическое руководство развитием художественных и проектных навыков, а именно: принцип многофункциональности искусства и многовариантности семантического поля художественных образов; принцип целостного художественного восприятия и понимания художественного знания; принцип личной социализации студентов при создании общественно полезных художественных проектов; принцип интеграции профессиональных дисциплин, направленных на обеспечение их единства; принцип инновационности в организации проектной деятельности.

Ключевые слова: методологические подходы, художественные и проектные навыки, художественные и педагогические принципы, музыкальное искусство, будущие учителя музыки.

The article focuses on innovative approaches of contemporary pedagogical studies on developing artistic and project skills which are urgent in the course of project activity. Methodological approaches and prerequisites for the development of artistic and project skills when studying professional disciplines by future music teachers are justified. It offers the analysis of the process of developing future music teachers' artistic and project skills in the light of the following approaches: competence-based, organizational and innovative, culturological, consolidation, cooperative and activity-based. According to the methodological approaches artistic and pedagogical principles on which methodical guidance of artistic and project skills developing is based were determined, namely: the principle of multifunctionality of art and multivariants of the semantic field of artistic images; the principle of holistic artistic perception and understanding of the artistic knowledge; the principle of personal socialization of students when creating socially useful art projects; the principle of openness and culture-correspondence; the principle of integration of the content of professional disciplines aimed to provide their unity; the principle of innovativeness in the organization of project activity.

Keywords: *methodological approaches, artistic and project skills, artistic and pedagogical principles, music art, future music teachers.*